

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 2 (491)

1999 birželis / Juni 1999

LIETUVIŲ CHARTAI 50 METŲ

Visi kraštai turi savo išsiviję. Jų įvairiais laikais turėjo ir Lietuva. Jau seniai yra žinoma, kad kiekvienam kraštui yra naudinga turėti išsiviję įtakingose pasaulio valstybėse. Todėl ir 1932 metais Kaune įsteigta Draugija užsienio lietuviams remti (DULR) užsibrėžė sau tikslą *“iškiepyti visuomenėje sąvoką, jog lietuvių tautai svarbu, kad tautiškos lietuvių kultūros, visos tautos dvasios gyvenime bei jos kūrime dalyvautų ir visomis to gyvenimo, tos kultūros gėrybėmis pilnumoj naudotųsi visi mūsų tautos nariai, visi lietuviai, kuriame pasaulio gale jie bebūtų ir kiek jų ten bebūtų. Visas visuomeniškas gyvenimas, visos tautos dvasios turtas turi priklausyti visai tautai ir turi būti jos tvirtu tarpusavės ryšiu”*.

Antrojo pasaulinio karo pabėgėliai, kurių Vakaruose įvairiais keliais atsidūrė daugiau 70 000, negalėdami tikėtis tėvynės paramos ir netgi negalėdami palaikyti su ja jokio ryšio, turėjo kurti savo organizaciją patys. Pradžioje daugumai pabėgėlių teko gyventi stovyklose Vokietijoje ir Austrijoje. Bendriems reikalams tvarkyti 1946 m. buvo įkurta Lietuvių Tremtinių Bendruomenė. Netrukus lietuviai tremtiniai-pabėgėliai pradėjo sklaidytis po įvairius pasaulio kraštus. Pradžioje puoselėtos kompaktiškos kolonizacijos idėjos nebuvo galima įgyvendinti. Iš kilo reikalas pasklidusius po visus penkis žemynus lietuvius sujungti į vieną bendrą organizaciją. 1949 m. birželio 14 d. Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (VLIKas) priėmė laikinuosius Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) santvarkos nuostatus. Šie nuostatai, sudarė teisinį pagrindą visuose kraštuose, kur tik gyvena lietuviai kurtis bendruomenei su savo vadovaujančiais organais: Krašto valdyba, Taryba, Kontrolės komisija, Garbės teismu, apylinkėmis ir jų organais. Buvo sukurti ir centriniai organai: vyriausiasis PLB reikalų sprendėjas - PLB Seimas, aukščiausiasis vykdomasis organas - PLB valdyba.

Taip pat 1949 m. birželio 14 d. VLIKO priimta LIETUVIŲ CHARTA iki šios dienos tebėra pagrindinis lietuvių pabėgėlių įstatymas. Tai moraliniai principai, įpareigojantys kiekvieno lietuvių sąžinę. Joje sakoma: *“Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.”* Ten nurodomi ir du pagrindiniai PLB tikslai:

- 1) *“Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada. Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume”*, ir

2) *“Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuviai kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę.”*

Taigi PLB buvo sukurta, kad Lietuvai išlaikytų tautiškai gyvą išėiviją. Šis sau iškeltas uždavinys yra nepriklausomas nuo to, ar Lietuva yra laisva, ar pavergta. Kol Lietuva buvo pavergta, išėivija turėjo dar vieną svarbų uždavinį – padėti Lietuvai atgauti laisvę. Šis uždavinys, nors ir buvo atsitiktinis, veiksmingai būrė ir skatino lietuvius. Lietuvai atgavus laisvę, kiekvienas svetur gyvenantis lietuvis tapo tik paprastu užsienio lietuviu, ir daug kam nebeliko kertinio jo lietuviškojo gyvenimo pagrindimo ir variklio, tarytum būtų ir atkritęs taip absoliučiai įpareigojantis reikalavimas – išlaikyti lietuviybę. Todėl kyla reikalas tiek seniesiems, o ypač naujiesiems išėiviams aiškinti pagrindinį PLB uždavinį, nes pirmiesiems jis jau baigia išblėsti, o anturų dar neįsisąmonintas.

Reikia įsisąmoninti, kad *“LB idėjinis pagrindas yra daugiau negu lietuviškoji kilmė. Tai valia likti lietuvių tautoje ir būtent ne tik patiems, bet ir jaunąsias kartas išauklėti savo tautai. Ši ryžtis teikia LB idėjai didybę. LB yra lietuviškosios išėivijos ryžtis nuveikti įprastinį išėivių likimą savo lietuviška valia ir likti gyva lietuvių tautos dalimi. PLB telkia visus, kurie ne tik kilme yra lietuviai, bet ir nori lietuviai būti”*(J. Girnius). Čia reikėtų pridurti - kurie tokį savo norą įrodo atitinkama veikla, taigi ne tik šiaip sau gyvena.

Pasikeitusių sąlygų akivaizdoje pasigirsta balsų, abejojančių PLB, kaip federaciniais pagrindais tvarkomos ir centrinis organus turinčios pasaulinės organizacijos reikalingumu. Rytų kraštų bendruomenės mano, jog joms pakaktų Tautinių mažumų ir išėivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės, kuris nuo pernai metų teikia paramą atskirų kraštų lietuviams. Didžiųjų ir turtingųjų kraštų bendruomenėms (pvz. JAV) PLB atrodo irgi nereikalinga ir dažnai jų užmojams tik trukdanti. PLB valdybos problema iš tiesų yra ta, kad ji neturi teritorijos, iš kurios ji galėtų tiesioginiai telkti savo darbui reikalingas lėšas. Neturtingųjų kraštų bendruomenės neturi iš ko, gi turtingųjų - nenori atiduoti nustatytą dalį savo sunkiai sutelktų piniginių išteklių. Todėl PLB teikiama parama kai kam gali ir atrodyti per menka.

Nežinia ar kurioms kitoms tautoms ateitų į galvą mintis panaikinti tokią pasauliniu mastu veikiančią organizaciją. Dabar, globalizacijos ir tarptautinių ryšių kilimo metu, tai būtų neišmintinga. Jau PLB kūrėjai gerai suprato vieningo ir plataus susibūrimo svarbą. Štai, kaip jie jį pagrindė: *Atskira plyta yra nereikšmingas daiktas. Tačiau tam tikra tvarka surikiuotos ir tvirtai cementu sujungtos plytos sudaro patvarų pastatą. Tas pat galima pasakyti ir apie pasaulyje pasklidusius lietuvius. Kiekvienas lietuvis yra lietuviškoji plyta. Tačiau kol lietuvių su lietuviu neįjungia lietuvių bendruomenės organai, tol tokie lietuviai tėra tarsi palaidų plytų krūva, iš kurios kiekvienas pašalaitis gali naudotis. Tik tada, kai visų kraštų visi lietuviai bus surikiuoti atitinkama tvarka į savosios bendruomenės patvarų pastatą, iš palaidų lietuviškų plytų krūvos turėsime pasistatę savajai lietuviybei tvirtovę”* (PLB keliu).

Atsisakyti PLB reikštų visiškai atsisakyti ir tautinio solidarumo. (*“Tautinis solidarumas yra aukščiausiaji tautinė dorybė. Lietuvis ugdo tautinį solidarumą. Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai”* Lietuvių Charta, § 11). Solidarumo dvasiai, pasireiškusiai ne vien Lietuvos, bet ir kiekvieno lietuvių meile, skleisti PLB daug nusipelnė. Įvairios paramos susilaukdavo kraštai, kuriuose materialinis gyvenimas nebuvo toks aukštas, ir kuriuose tautiečiai stokodavo kultūros darbuotojų. Tiesa, paskutiniaisiais metais tas solidarumas matomai sumažėjo. O kaip tik jo dabar reikėtų. Į bendruomenės šeimą įsijungė nemažas skaičius naujų narių. Jiems dažnai reikia įvairios pagalbos.

Bendruomenės idėja, siekianti vienyti pasaulyje pasklidusius lietuvius bendriems tikslams ir uždaviniams vykdyti, buvo, yra ir bus jų organizacinio subrendimo ir tautinio vieningumo kelias.

GERBIAMIEJI
PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NARIAI,
BRANGIEJI TAUTIEČIAI,

DŽIAUGIUOSI ŠIA ISTORINE PROGA,
SUTELKUSIA PO VISĄ PASAULĮ PASKLIDUSIUS LIETUVIUS, LEIDUSIA SUSITIKTI,
PASIDALYTI MINTIMIS APIE BESIKEIČIANTĮ PASAULĮ IR LIETUVĄ.

PRIEŠ PUSĘ AMŽIAUS IŠ DIDELĖS NETEISYBĖS IR SKRIAUDOS
ATSIRADUSI LIETUVIŲ CHARTA TAIP PAT BUVO MŪSŲ REAKCIJA Į BESIKEIČIANTĮ
PASAULĮ, APELIACIJA Į ŽMONIŲ ŠIRDIS IR PROTUS.
KARTU TAI TAPO ISTORINIŲ DOKUMENTŲ, LIUDIJANČIŲ MŪSŲ PASTANGAS
LAIKYTI LAISVOJE LIETUVOJE IŠUGDYTŲ TRADICIJŲ,
TOLI NUO TĖVYNĖS SKATINO PUOSELĖTI PATRIOTIZMO IR LAISVĖS IDEALUS.

MŪSŲ ORGANIZACIJA – PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ – IR LIETUVOS
LAISVĖS BYLOJE BUVO STIPRIOS DVASIOS BENDRIJA, TELKUSI IR VIENIJUSI VISŲ
PASAULIO KRAŠTŲ LIETUVIUS. JOS TIKRAJĄ INDĖLĮ Į GIMTOSIOS KULTŪROS,
PILIE TINĖS LIETUVIŲ VISUOMENĖS KŪRIMĄ ĮVERTINS ATEITIES KARTOS.
TAČIAU JAU ŠIANDIEN NEGINČIJAMAI AIŠKU, KAD TĖVYNĖS OKUPACIJOS
DEŠIMTMEČIAIS ŠI BENDRUOMENĖ IŠSAUGOJO GYVĄ LIETUVYBĘ VAKARŲ
PASAULYJE, KAD JOS GINTI TAUTINIAI IR PILIE TINIAI IDEALAI
PADĖJO PRISIKELTI LAISVAI LIETUVAI.

GALIMA TIK APGAILESTAUTI, KAD NE VISI SULAUKĖ TĖVYNĖS ATGIMIMO,
KAD DAUG ŽMONIŲ, AUKOJUSIŲ DARBUI UŽ LIETUVOS LAISVĘ SAVO LIKIMUS,
TYLIAI UŽGESO EMIGRACIJOJE, ŠIRDYSE PUOSELĖDAMI ISTORINIO TEISINGUMO
IR TĖVYNĖS LAISVĖS VILTĮ.

LINKIU, KAD PRISIMINDAMI IŠĖJUSIUS ANAPILIN,
ŠIANDIEN TOLIAU SAŽININGAI IR VIENINGAI DIRBTUME LIETUVAI.
TARNYSTĖ SAVAJAI ŠALIAI BŪTINA IR PRASMINGA VISAIS LAIKAIS,
VISOMIS ISTORINĖMIS SĄLYGOMIS.

TAI LIUDIJA IR LIETUVOS VALSTYBĖS,
IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ISTORIJA.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Valdas Adamkus'.

VALDAS ADAMKUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

LIETUVIŲ CHARTOS 50-MEČIO MINĖJIMO RENGINIAI**68623 LAMPERTHEIM-HÜTTENFELD, VOKIETIJA****INFORMACIJA IR REGISTRACIJA:****VOKIETIJOS LB VALDYBA, LORSCHER STR. 1, D-68623 LAMPERTHEIM-HÜTTENFELD****Tel.: 06256-322, faksas: 06256-1641, eMail: 113240.151@compuserve.com****46-OSIOS EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖS PROGRAMA*****Sekmdienis, liepos 11 d.***

- 18.30 val. Dalyvių- registracija
 Vakarienė
- 20.00 val. **Studijų savaitės atidarymas**
Prof. dr. Egidijus Aleksandravičius: Lietuvos emigracijos istorijoje
 Bendras pobūvis

Pirmadienis, liepos 12 d.

- 8.00 val. Šv. Mišios
- 8.00-9.00 val. Pusryčiai
- 10.00 val. *Dr. Leonidas Donskis:*
 Diaspora ir emigracija: moderniosios žmonijos patirties aspektai
- 13.00 val. Pietūs
- 15.30 val. Kava
- 16.30 val. *Mykolas Drunga:*
 Ginčai dėl išeivijos lietuvių santykių su okupuota Lietuva 1960-1990 metais
- 18.30 val. Vakarienė
- 19.30 val. PLB foto nuotraukų parodos ir Lietuvių išeivių menininkų parodos atidarymas**
Skaistis Mikolionis: Išeivijos menininkai
Silvija Vėlavičienė: Kultūrinio išeivijos palikimo sauga Lietuvoje

Antradienis, liepos 13 d.

- 8.00 val. Šv. Mišios
- 8.00-9.00 val. Pusryčiai
- 10.00 val. *Daiva Kuzmickaitė: Naujieji lietuvių emigrantai Chicagoje: adaptacijos sunkumai*
- 12.30 val. Pietūs
- Iškyla į Heidelbergą**
- 18.30 val. Vakarienė
- 20.00 val. *Vaiva Vėbraitė: Dipukų Lietuva ir realybė sugrįžus*

Trečiadienis, liepos 14 d.

- 8.00 val. Šv. Mišios
- 8.00-9.00 val. Pusryčiai
- Iškyla palei Reino upę**
- 18.30 val. Vakarienė
- 20.00 val. *Dr. Remigijus Motuzas: Rytų kraštų lietuvių bendruomenės*

PASAULIO LB PIRMININKŲ SUVAŽIAVIMO PROGRAMA***Ketvirtadienis, liepos 15 d.***

- 8.00 val. Šv. Mišios
- 8.00-9.00 val. Pusryčiai
- 9.00 val. Registracija
- 9.00 val. **PLB pirmininkų suvažiavimo atidarymas. Tomas Bartusevičius**

- 9.35 val. PLB valdybos ataskaitinis pranešimas. *Vytautas Kamantas*
 10.30 val. Pertrauka
 11.00 val. PLB tikslai ir uždaviniai. Ref. *Milda Lenkauskienė ir Algis Rugienius*
 13.00 val. Pietūs
 14.30 val. Kraštų bendruomenių ir PLB Valdybos ryšiai.
 Ref. *Regina Narušienė ir Solveiga Valatkaitė*
 16.00 val. Pertrauka - kava
 16.30 val. Rytų kraštų bendruomenės PLB Seime. Ref. *dr. Vytis Viliūnas*.
 17.30 val. Tautinių mažumų ir išeivijos departamento veikla. Ref. *dr. Remigijus Motuzas*
 18.45 val. Vakarienė
 20.00 val. ELSS paskaita: *Vincas Bartusevičius*: Lietuviai pabėgėliai-tremtiniai vakaruose:
 Iš stovyklų Vokietijoje į platųjį pasaulį

Penktadienis, liepos 16 d.

- 8.00 val. Šv. Mišios
 8.00-9.00 val. Pusryčiai
 9.00 val. Švietimo reikalai. Ref. *Regina Kučienė ir Andrius Šmitas*
 11.00 val. Pertrauka
 11.30 val. PL Jaunimo sąjunga: veikla, ateitis, kongresai. Ref. *Rimas Baliulis*
 13.00 val. Pietūs
 14.00 val. Lėšų telkimas.
 Ref. *Gabrielius Žemkalnis, Danutė Čiornij, Milda Lenkauskienė ir Horstas Žibas*
 15.30 val. Pertrauka - kava
 16.30 val. PLB Seimo programos projektas. Ref. *Vytautas Kamantas*
 17.30 val. Rezentacija – Kraštų lietuvių bendruomenių gyvenamajame krašte, Kraštų
 bendruomenių suvažiavimuose, Seime. Ref. *Gabrielius Žemkalnis*.
 18.15 val. Išvados. Uždarymas.
 18.45 val. Vakarienė
 20.00 val. Bendras pobūvis

Šeštadienis, liepos 17 d.

- 8.00 val. Šv. Mišios
 8.00-9.00 val. Pusryčiai
 10.00 val. PLB kraštų pirmininkų susitikimas su LR Prezidentu Valdu Adamkum
 13.00 val. Pietūs

LIETUVIŲ CHARTOS 50-MEČIO MINĖJIMO PROGRAMA

Šeštadienis, liepos 17 d.

- 16.00 val. Iškilmingas Lietuvių Chartos 50 metų sukakties minėjimas
 (Hüttenfeldo Bürgerhause):
 Atidarymas ir sveikinimai
 Pagrindinė kalba: *LR Prezidentas Valdas Adamkus*
 Meninė programa:
M. K. Čiurlionio menų gimnazijos styginių instrumentų ansamblis
 19.00 val. Iškilmingas pokylis Rennhofo pilaitės didžiojoje salėje

Sekmadienis, liepos 18 d.

- 8.00-9.00 val. Pusryčiai
 10.00 val. Iškilmingos šv. Mišios: vysk. *Paulius Baltakis*
 13.00 val. Bendri pietūs

MŪSŲ BENDRUOMENĖJE

ROMUVOS LB APYLINKĖ

Romuvos apylinkės narių metinis susirinkimas

Balandžio 24 d., 15 val. daugiau nei 30 apylinkės narių susirinko į metinį narių susirinkimą, kuris vyko Romuvos pilaitė posėdžių salėje. Susirinkimą atidarė apylinkės pirmininkė Raimunda Jankūnienė: Ji pasveikino susirinkusius ir pakvietė tylos minute prisiminti metų bėgyje mirusius apylinkės narius: Eugeniją Lutzienę, Julijų Gedvilį ir Juozą Paškauską. Posėdžiui toliau vadovavo kun. Alfonsas Kelmelis, sekretoriavo Onutė Šiuždinienė. Po pirmininkės, išdininko ir revizijos komisijos pranešimų bei trumpų diskusijų valdyba buvo

atleista nuo atsakomybės. Pirmininkaujantis ir dalyviai plojimais padėkojo buvusiai valdybai už atliktą didelį darbą. Į naująją valdybą šį kartą išrinkti net šeši nariai, kurie po posėdžio taip pasiskirstė pareigom: pirmininkas – Adolfas Margevičius, pavaduotoja – Jūratė Lemkienė, išdininkas – Arminas Lipšys, sekretorius – Ronaldas Tesnau, nariai – Helena Lėpa ir Gintaras Ručys. Į revizijos komisiją išrinktos Raimunda Jankūnienė, Marija Dambriūnaitė-Šmitienė ir Birutė Šreifeldienė.

Romuvos
LB apylinkės
nariai po
susirinkimo

(nuotrauka: M.D.-Šmitienės)

Motinos diena Romuvoje

Gegužės 1 d. Romuvos moterų klubas surengė tradicinį Motinos dienos minėjimą. Prieš jį susirinkusieji galėjo susipažinti su dailininkomėgėjo E. Tumaičio iš Lietuvos akvarelės darbais. Autorių ir jo darbus pristatė Arminas Lipšys.

Minėjimas prasidėjo neseniai į amžinybę išėjusios

buvusios aktyvios apylinkės narės ir ilgametės Romuvos moterų klubo pirmininkės Eugenijos Lutzienės pagerbimu. Mokiniai Bernadeta, Gediminas ir Arūnas jaudinančiai paskaitė iš P. Vaičičiaus, I. Presnekovaitės ir A. Baltušio kūrybos apie Motiną. Šiems kūriniam labai subtilią muziką parinko ir gitara

palydėjo muzikos mokytojas G. Ručys. Koncertui buvo pakviestas dainininkas iš Lietuvos E. Kučinskas, kuris padainavo dainų apie Mamą, meilę, jaunystę, jūrą. Pilna salė klausytojų dėkojo dainininkui ilgai trukusiais plojimais.

Po koncerto susirinkusieji vaišinosi kepsniais,

dešrelėmis, kava, pyragais, gurkšnojo alų ir vyną. Šokiams grojo muzikos mokytojas G. Ručys kartu su mokiniais R. Gasiūnu ir V. Bruderiu. Jiems ilsintis akordeonu linksmo V. Lemkis. Pagal valso, polkos ir modernių šokių melodijas trypė jauni ir seni. Visų nuotaika buvo pakili.

Vokiečių chorai gimnazijos kieme

Balandžio 25 d. po pietų į gimnazijos kiemą be bilietai buvo sunku patekti. Mat, ten tuo metu miestelio vokiečių chorai pravedė savo pirmąjį

open air koncertą. Tai buvo pirmasis toks jų mėginimas, ir, sprendžiant iš atsiliepimų, gan pavykęs.

BONN-KÖLNO LB APYLINKĖ

Apylinkės gegužinė

Gegužės 8 d. Bonn-Köln apylinkės valdyba suruošė šaunią gegužinę pabaltijiečių namuose - Annaberge. Atvyko ne tik apylinkės lietuviai, bet ir svečiai iš Frankfurto, Hageno, Hüttenfeldo ir kitur. Salė vos talpino apie pusantro šimto susirinkusiųjų.

Po pietų vyko apylinkės narių susirinkimas. Jam pasibaigus, ekumenines pamaldas laikė kun. J. Dėdinas ir ev. kun.-diakonas V. Jelis. Po kavos dalyviai turėjo progos išgirsti įvairių pranešimų. Lietuvos Respublikos ambasadorius dr. Z. Namavičius kalbėjo apie Lietuvos tarptautinę padėtį, Lietuvos avialinijų atstovas Vokietijoje D. Žebrauskas informavo apie

naujoves oro transporte, o Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas papasakojo apie šią mokyklą. Visi kalbėtojai mielai atsakinėjo į dalyvių klausimus.

Vakarinę programą atliko Kauno dramos teatro aktorė Dolerosa Kazragytė ir skaitovė Stefa Navardaitienė. Publika prisijuokė iki ašarų ir karštais plojimais dėkojo programos atlikėjoms. O po to prasidėjo tikra gegužinė. Dainuota lauke, šokta viduje ir taip iki ryto. Gegužinė buvo labai gerai suorganizuota. Už tai dėkoti reikia Bonn-Köln apylinkės valdybai su pirmininke Jūrate Noethen priešakyje.

(M.D.Šmitienė)

Köln-Bonnos LB
apylinkės gegužinė

(Nuotrauka M. D. Šmitienės)

SCHWETZINGENO LB APYLINKĖ

Metinis narių susirinkimas

Metinis Schwetzingeno apylinkės narių susirinkimas įvyko š.m. birželio 15.00 val. Gamtos draugų svetainėje. Prieš susirinkimą kun. Alfonsas Kelmelis vietos bažnyčioje atlaikė šv. Mišias ir pasakė pamokslą.

Susirinkime dalyvavo 18 apylinkės narių ir keletas svečių iš Lietuvos. Valdybos nariai padarė savo veiklos pranešimus. Po išsamių diskusijų, Apylinkės valdyba buvo atleista nuo pini-

ginės atsakomybės už 1997 ir 1998 m. Kuni-gams J. Dėdinui ir Alf. Kelmeliui išreikšta padėka už pavyzdinę rūpinimąsi apylinkės nariais.

Patvirtinta senoji apylinkės valdyba ir kontrolieriai: pirm. – Jonas Vitkus, sekr. – Jonas Stuknys, išd. – Vilius Kurcas, kontrolieriai – Rosa Stuknienė ir Helmutas Ruinies.

(Jonas Vitkus)

PAGALBA KARALIAUČIUI

Karaliaučiaus lietuviams prašant, VLB valdyba vasario mėnesį ėmėsi organizuoti maisto produktų ir drabužių siuntą. Skelbimas aukoti pasirodė dienraštyje "Mannheimer Morgen" ir buvo išsiuntinėtas lietuviams kartu su kvietimu į Vasario 16-tosios minėjimą. Deja, atgarsis buvo nedidelis. Kalėdų laikas, kai daugelis aukoja sąžinės nuraminimui, jau buvo praėjęs.

Gauti buvo vos 35 siuntinukai su maistu ir ne ką daugiau maišų su drabužiais. 10 maisto siuntinių paaukojo Brisch šeima iš Reil/Mosel ir 3 maisto siuntinius bei 200 DM dr. K. Ašoklis iš Ulmen. Kadangi patiems jau neapsimokėjo samdyti sunkvežimio, balandžio pradžioje viena rytprūsiečių šeima viską išvežė į Karaliaučių. *Dėkojame visiems aukotojams.*

VOKIETIJOS LJ SAJUNGOS VEIKLA

Naujoji Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba

Pirmininkas: *Martynas Lipšys*, Alfred-Delp-Str. 16, 68623 Hüttenfeld, tel./ faksas: 06256-1200, e-Mail: martinukas@hotmail.com

Vicėpirm. ir tinklalapio koordinatorius: *Vytas Lemke*, Hüttenfeld, e-Mail: vyatas@pljs.org

Vicėpirmininkas: *Rimantas Kodžius*, Berlin, e-Mail: Rimantas.Kodzius@sbg.ac.at

Iždininkas: *Klaugas Žulys*, Berlin, e-Mail: k.zulys@pljs.org

Sekretorė: *Laima Lipsytė*, Hüttenfeld, e-Mail: lipsyte@hotmail.com

Narė: *Dovilė Masionytė*, Mannheim, e-Mail: dovile@pljs.org

Narė: *Diana Kazbaraitytė*, München, e-Mail: dkazbara@cip.bwl.uni-muenchen.de

Narė: *Alina Maslovskaja*, Berlin, e-Mail: h0444nzh@student.hu-berlin.de

VLJS tinklalapis (homepage): <http://webnum.uni-mannheim.de/spli/lemke/www/index.htm>

Politinis seminaras jaunimui

Vokietijos lietuvių jaunimo Sąjungai atrodo jau gresia galas?!!! Kas atsitiko? Kur užsislėpęs lietuvių jaunimas? Ar jau visi spėjo "suvo-kietėti" ir bendravimas su lietuviais tapo "ne-bemadingas"?

Keliaujant tenka susitikti lietuvių iš įvairiausių Vokietijos miestų. Dažniausiai jie būna atva-žiaavę iš Lietuvos prieš tris ar daugiau metų. Apsidžiaugia išgirdę lietuviškai kalbant, nors patys prisipažįsta nesisengią savo tarpe išlai-kyti lietuviškumo. Tai rodo vien jau tas faktas,

kad kai kurie jų jau keletą metų nebebu-ve Lietuvoje. Kaip bebūtų keista, nei vieno iš tų sutiktų žmonių niekad neteko matyti lietuvių tarpe. Nenoriu net kalbėti apie tuos, kurių niekad neteko sutikti, nes pagal visas žinomas statistikas, lietuvių jaunimo yra kiekviename didesniame Vokietijos mieste ne po vieną ir ne po du.

Kiekvienas iš šiuometinio politinio seminaro dalyvių galėjo įsitikinti, kad lietuviški susibū-rimai vis dar turi savo žavesį. Kiekvieną kartą

susirenkant pamatai vis tuos pačius nuolatinus seminaro lankytojus, tarp kurių tik keletas naujų veidų pasirodo.

Politinį seminarą, kuris įvyko š. m. balandžio 9-11 d. Bad Godesberge, Annabergo pabaltijiečių namuose, tradiciškai pradėjome susipažinimo vakaru prie laužo, kramsnodami ant ugnies keptas dešreles ir dainuodami lietuviškas dainas. Kai kuriems tas vakaras nusitęsė net iki ankstyvaus ryto. Šeštadienio didžiąją dienos dalį praleidome klausydami paskaitų tema: "Tarp dviejų kultūrų savęs beieškant". Labai įdomias ir informatyvias paskaitas šia tema skaitė trys referentai: Rimantas Kodžius iš Berlyno, Vaida Miklovaitytė iš Lietuvos ambasados Bonnoje ir Klausas Žulys iš Berlyno. Po paskaitų vykusiose diskusijose buvo aptariama lietuviško identiteto užsienyje problema.

Buvo prieita net prie visai aktualios Kosovo problemos. Pavalgę pietus, dalis seminaro dalyvių išvažiavo pasivaikščioti po Bonnos miestą, kiti aplankė muziejų "Haus der Geschichte". Kaip ir visuomet, smagiausia seminaro dalis visiems buvo šokių vakaras, nusitęsęs net iki ketvirtos valandos ryto.

Sekmadienio rytą turėjome toliau kibti prie svarbaus darbo: rinkome naują valdybą. Taip pat numatėme ir sekančio seminaro datą: 2000 m. gegužės 12-14 d.

Taigi, sekančiais 2000-aisiais metais tikimės tarp daug pažįstamų veidų pamatyti ir visą būrį naujų. Gal būt ir data kai kuriems bus palankesnė ir kitais metais nereiks rūpintis dėl jaunimo sąjungos likimo.

(Dovilė Masionytė)

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Rekolekcijos

Kovo 24 - 25 d. svečias iš Kanados kun. Edmundas Putrimas vadovavo mokinių rekolekcijom. Pakeisti kasdieninę aplinką mokiniai rinkosi į miestelio katalikų parapijos salę, pirmą dieną - 9-13 klasių, o antrą dieną 5-8 klasių mokiniai. Rekolekcijų temą kun. Putrimas pasirinko: "Aš savo bendruomenėje." Pirmiausia įvairiais pratimais buvo bandyta išsiaiškinti kiekvieno žmogaus asmenišką tikėjimą ir ryšys su Dievu. Tada bandyta rasti gyvenimo prasmę ir išryškinti momentus, kuriuose Dievas įeina į mūsų gyvenimą. Suprasta, kad kaž-

kas mus visus jungia, kad mes visi esame Kristaus mistinio kūno - Bažnyčios - nariai. Mes priklausome krikščionių bendruomenei ir turime rasti savo vietą įgyvendinant šios bendruomenės tikslus ir idealus.

Trečiadienį vakare pilies salėje buvo surengtas bendras susikaupimo vakaras. Jam vadovavo kun. Putrimas ir gimnazijos ateitininkai. Tarpe įvairių skaitinių smuikavo ir pianinu skambino penki M.K.Čiurlionio menų gimnazijos mokiniai su vadovu Justu Dvarionu, kurie tuo metu viešėjo gimnazijoje.

Organizacijos

Gimnazijoje labai gražiai veikia skautų ir ateitininkų organizacijos. Kiekvieną antradienį po vakarienės susirinkimą turi jaunieji ateitininkai, o sekmadieniais moksleiviai ateitininkai. Penktadieniais savo sueigas turi skautai. Dauguma mokinių priklauso abiem organizacijom.

Kad susirinkimai ir sueigos neatsibostų, reikalingos iškylos. Balandžio 25 visi ateitininkai aplankė Prancūzijos miestą Strasbourgą. Gegužės 13 d. per Šeštines skautai išsiruošė visos dienos iškylai į miškus.

Europos parlamento narės apsilankymas

Gegužės 17 d. gimnaziją aplankė Europos parlamento narė Barbara Schmidbauer. Ji rinkimų kompanijos metu norėjo susipažinti su šios gimnazijos darbu bei tikslais ir atkreipti visuomenės dėmesį, kad ir Lietuva turėtų priklausyti Europos Sąjungai. Parlamentarė apžiūrėjo klases, gamtos mokslų kabinetus, bendrabutį, sales, koplyčią ir biblioteką, pasikalbėjo su mokiniais, mokytojais, direktorium ir kuratorijos pirmininku ir taip sužinojo gimnazijos istoriją ir rūpesčius. Jos nuomone ši institucija labai reikalinga ne tik lietuviams emigrantams, bet ir mokiniams iš Lietuvos, kurie

čia gali išmokti vokiečių, anglų ir prancūzų kalbas, studijuoti Vakaruose. Šie jaunuoliai ateityje padės Lietuvai integruotis į Europos struktūras, o Vakarams suprasti Lietuvos rūpesčius. Atsisveikindama ji pabrėžė, kad labai džiaugiasi čia apsilankiusi, nes retai kur galinti sužinoti tiek daug naujų ir labai vertingų dalykų. Ji buvo susižavėjusi šia įstaiga. Nors konkrečiai nieko negalėjo pažadėti, kadangi Europos Sąjunga mokyklomis nesirūpina, bet žadėjo paieškoti galimybių gimnaziją paremti per įvairias Europos Sąjungos švietimo programas. (M.D. Šmitienė)

Stalo teniso turnyras - Raketė - 99'

Daugiau kaip mėnesį berniukų bendrabučio vestibulyje skambėjo stalo teniso kamuoliuko ir sirgalių balsai. Net 32 mokiniai dalyvavo tradiciniame stalo teniso turnyre, kurio metu buvo sužaistos beveik 500 varžybos. Vyresniojo amžiaus berniukų grupėje nugalėtoju tapo M. Jacinevičius, antroje vietoje - V. Nikitinas, trečiojoje - M. Gucaitis. Jaunesniojo amžiaus

berniukų grupėje pirmuoju pripažintas D. Okuličius, antruoju buvo T. Laurinavičius ir trečiuoju - A. Povilionis. Mergaičių tarpe geriausiai žaidė E. Stanislovaitytė, antroji vieta atiteko B. Goštautaitei, o trečioji - L. Šmitaitėi. Turnyro dalyviai buvo apdovanoti medaliais ir garbės raštais.

Gatvės krepšinio turnyras

Gegužės mėnesį Lampertheimo mieste organizuotame gatvės krepšinio turnyre dalyvavo ir dvi gimnazijos krepšininčių komandos. Iš devynių varžybose žaidžiusių komandų mūsų

gimnazistai M. Jacinevičius, G. Tiuchta, E. Balčius ir V. Neverauskas užėmė antrąją vietą, o komanda, kurioje žaidė A. ir D. Geniai, V. Nikitinas ir D. Okuličius užėmė trečiąją vietą.

Ištvermės maratonas - '99'

Gegužės mėnesį penkti metai iš eilės gimnazijoje buvo organizuotas Ištvermės maratonas - '99'. Daugiau kaip mėnesį mokiniai varžėsi aštuoniose sporto rungtyse. Tai - 100 m bėgimas, svorio kėlimas, virvės traukimas, atspaudimai nuo žemės, prisitraukimai prie skersinio, rankos lenkimas, kelmo metimas ir mašinos stūmimas. Vyresniųjų berniukų grupėje stipriausiu maratone antri metai iš eilės tapo V. Bertašius, antruoju buvo D. Usevičius,

nuo kurio nedaug atsiliko V. Benetis. Jaunesniųjų grupėje nugalėjo A. Lėkavičius, antruoju tapo G. Lamauskas, trečioje vietoje - D. Okuličius. Įtempta kova vyko mergaičių grupėje. Ištvermingiausios maratono dalyvės vardas suteiktas Ž. Vitkauskaitei, antrąją vietą laimėjo E. Stanislovaitytė, trečiąją - D. Šmitaitė. Visi ištvermės maratono dalyviai buvo apdovanoti įspūdingomis taurėmis ir plaketėmis.

(E. Jankūnas)

Abiturientų išleistuvės

Šiais metais abiturės egzaminus laikė 11 mokinių. Jau kovo mėnesį jie rašė 4 rašto darbus. O birželio 10 ir 11 d. vyko žodiniai egzaminai,

kuriuose dalyvavo tik 10 mokinių. Visi dešimt egzaminus išlaikė.

1999 m. abiturientai

Penktadienį, birželio 11 d. vakare, gimnazijos mokiniai ir mokytojai valgykloje atsiveikino su laimingaisiais abiturientais. Iškilmingoje vakarienėje dalyvavo nemažai svečių. Gimnazijos direktorius A. Šmitas pasidžiaugė gerais egzaminų rezultatais. Bendras visų abiturientų egzaminų vidurkis buvo 2,51.

Be direktoriaus, per atsiveikinimą kalbėjo ir abiturientams dovanas įteikė Vokietijos LB valdybos pirmininkas A. Šiugždinis, Kuratorijos pirmininkas V.J. Damijonaitis, Tėvų komiteto pirmininkas J. Kaminskas, mokytojai M.D. Šmitienė, M. Futterer ir S. Wittmann. P. Usevičienė kiekvienam mokiniui įteikė po didelę rožę. Abiturientų vardu padėkos žodį tarė Artūras Mykolaitis.

Geriausiai egzaminus išlaikė *Artūras Mykolaitis*. Jo pažymių vidurkis 1,1. Jis gimnazijoje mokėsi 7 metus. Artūras yra gimęs ir augęs Vokietijoje. Kadangi abu jo tėvai yra mirę, tai gimnazija buvo jo namai. Jis buvo aktyvus mokinys, šoko tautinių šokių grupėje, dainavo chore, pats kūrė ir dainavo repo dainas, kurios buvo ne vieną kartą premijuojamos mokinių talentų vakaruose. Jis buvo visuomeniškai nusiteikęs, dalyvavo mokinių saviveikloje ir buvo

mokinių komiteto pirmininku. Artūras yra geras kompiuterių specialistas ir laisvai kalba 4 kalbomis. Po vienerių metų socialinės tarnybos (vietoj kariuomenės) Artūras žada studijuoti Mannheimo Profesinėje akademijoje (Berufsschule).

Kęstutis Augus gimęs Lietuvoje, bet kartu su tėvais jau seniai gyvena Vokietijoje. Jis šoko tautinius šokius ir grojo orkestre. *Ernestas Balšius* (iš Kauno) mėgo krepšinį, dainavo chore ir dainų būrelyje. *Mindaugas Jacinevičius* (iš Vilniaus) žaidė Viernheimo krepšinio klube. Įvairiuose turnyruose atstovaudavo gimnazijos rinkinei. *Daiva Kikutytė* (iš Heppenheimo) gimnazijoje mokėsi 4 metus, o *Edvinas Lesmanas* (iš Hamburgo) - 9 metus. *Erika Simoneit* atvykusi iš Klaipėdos, bet dabar jau apsigyvenusi su mama Vokietijoje. Ji dainavo chore. *Birutė Širvinskaitė* (iš Vilniaus) dalyvavo chore ir dainų būrelyje, *Donatas Usevičius* (iš Bad Friedrichshall) mėgo sportuoti, dalyvavo visuose gimnazijos sporto maratonuose ir šoko tautinių šokių grupėje. *Raminta Vrubliauskaitė* (iš Šakių) taip pat šoko tautinius šokius ir dainavo chore.

Ričardas Tendzegolskis (75 m.), Andrius Šmitas, Justinas Lukošius (90 m.), Irena Natkevičienė, Ona Bartusevičienė, Jenė Tendzegolskienė

Justinui LUKOŠIUI 90 metų

Justinui Lukošui birželio 12 d. sukako 90 metų. Jubilias gimė 1909 m. Užupės kaime, Surviliškio valsčiuje, Kėdainių apskrityje ūkininko šeimoje. 1927 baigęs Kėdainių valstybinę gimnaziją, iki 1931 metų studijavo lituanistiką, filosofiją, pedagogiką ir germanistiką, ir po dviejų metų pertraukos, – teisę. 1938 metais įsigijęs teisininko diplomą, vienerius metus buvo teismo kandidatu Vyriausiam Tribunaole, o 1941–43 Ukmergės I apylinkės tardytoju, vėliau Ukmergėje dirbo advokatu. 1944 metais karo audrų atbloškėtas į Vokietiją, 1945–46 dirbo advokatu prie Sąjungininkų teismo Lübecke, o 1951–52 tarptautinės pabėgėlių organizacijos IRO teisiniu patarėju Wentorfe. Kaip juristas J. Lukošius iki dabar patarinėja Lietuvių bendruomenei ir paskiriems tautiečiams įvairiuose teisiniuose reikaluose. Ilgus

metus buvo renkamas Vokietijos LB garbės teismo pirmininku, ėjo įvairias pareigas LB Taryboje, Vasario 16 gimnazijos kuratorijoje, o ilgiausiai iki 1995 išdirbo VLB valdybos reikalų vedėju. Turėdamas žurnalisto gabumų, nuo 1968 iki 1994 metų redagavo VLB leidinį INFORMACIJOS. Jau Lietuvoje, Kauno radiofone, jis įsteigė Jaunimo radijo valandėlę, kurią pats ir pravedavo. 1953–54 metais buvo VLIKO radijo komentatorium bei dokumentacijos skyriaus vedėju Reutlingene, 1955–1965 buvo Lietuviškų programų redaktoriumi Tautiniame Ispanijos radijuje Madride.

Gyvendamas gimnazijos aplinkoje, gerai sutaria su jaunimu, ypač ateitininkais, nes ir pats šiai organizacijai priklauso. Kartu su jaunimu ir pavaidina, ir kartais pasirodo gimnazijos talentų vakaruose.

Ričardui TENDZEGOLSKIUI 75 metai

Ričardas Tendzegolskis gimė 1924 m. birželio 5 d. Kaune, pasiturinčioje prekybininko šeimoje. 1932 m. pradėjo lankyti mokyklą, o 1936 m. įstojo į privačią Jėzuitų gimnaziją. Baigus gimnaziją ir prasidėjus karui, jam teko parti-

zanauti; saugoti Kauną nuo rusų. Po karo, 1945 metais rusų NKVD buvo areštuotas, tardytas ir nuteistas 15 m. katorgos ir 5 m. be teisės. Kalėjo Kalėmoje. 1955 buvo amnestuotas ir grįžo į Lietuvą, bet jau kaip invalidas.

1967 m. Ričardas su žmona ir sūnumi atvyko į Vokietiją. Nuo pirmos atvykimo dienos priklausė Vokietijos lietuvių bendruomenei. Buvo išrinktas į Vokietijos LB valdybą ir Kontrolės komisiją. Buvo Romuvos apylinkės pir-

mininkas ir Lietuvių kultūros draugijos narys. Aktyviai dalyvavo visuose bendruomenės renginiuose, kol liga, priklausčiusi jį 1989 m. prie invalido vežimėlio, privertė pasitraukti iš visuomeninės veiklos

Vincui BARTUSEVIČIUI 60 metų

Vincas Bartusevičius gimė 1939 m. birželio 4 d. Bartininkų kaime, Vilkaviškio apskrityje. 1944 m. vasarą, artėjant rusų frontui, su tėvais buvo priverstas pasitraukti į Vokietiją. 1959 m. baigė Vasario 16 gimnaziją. Müncheno ir Tübingeno universitetuose studijavo sociologiją, istoriją ir psichologiją, 1966 m. studijas baigė magistro laipsniu. 1999 m. gegužės 14 d. Vilniaus universitetas jam suteikė humanitarinių mokslų istorijos krypties daktaro laipsnį už apgintą disertaciją "Lietuviai pabėgėliai Vokietijoje 1944–1951".

1967–1974 dirbdamas Vasario 16 gimnazijoje dėstė istoriją ir visuomenės mokslą. Kartu buvo VLB valdybos reikalų vedėju (1967–1968) ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos reikalų vedėju (1968–1974). Nuo 1974 m. dėsto Wittlich'o apskrities profesinėse technikos mokyklose istoriją, visuomenės mokslą ir ekonomiką, nuo 1981 m. Rheinland-Pfalzo krašto policijos

mokykloje psichologiją, sociologiją ir visuomenės mokslą. 1982 m. Rheinland-Pfalzo krašto istorijos ir visuomenės mokslo mokytojų sąjungos narys steigėjas ir dešimts metų jos valdybos narys.

Vincas Bartusevičius jau gimnazijoje aktyviai reiškėsi moksleivių ateitininkų organizacijoje, vėliau Vokietijos studentų ateitininkų ir Lietuvių studentų sąjungoje. Nuo 1968 (su maža pertrauka) išrenkamas į Vokietijos LB Tarybą, 1980–1981 ir nuo 1982 m. iki šiol Vokietijos LB valdybos narys ir vicepirmininkas. 1981 m. Lietuvių kultūros instituto narys steigėjas ir iki šiol jo vedėjas, LKI suvažiavimo darbų leidėjas ir redaktorius. Skaitė paskaitas EL studijų savaitėse, LKI suvažiavimuose, mokslo konferencijose, o taip pat Vokietijos lietuvių apylinkėse tautinių ir kt. švenčių proga.

1965 m. vedė Oną Hermanaitę, užaugino sūnų Tomą ir dukrą Ritą.

MIRUSIEJI

Eugenija LUTZIENĖ eidama 77-uosius metus mirė 1999 m. balandžio 3 d. Lampertheimo ligoninėje. Palaidota Hüttenfeldo kapinėse, dalyvaujant abiem vaikams, keturiems anūkamams iš Amerikos, giminėms iš Lietuvos ir dideliame būriui bičiulių, tautiečių ir vietinių vokiečių.

Velionė gimė 1922 m. gegužės 22 d. Pakruojuje. Apie 60-tus metus atvyko su vyru ir dviem vaikais į Vokietiją. Mirus vyrui, Eugenija antrą kartą liko našle, tik dabar ir su dviem mažais vaikais. Nežiūrint visų sunkumų, Eugenija aktyviai įsijungė į Lietuvių bendruomenės gyvenimą. Ilgus metus ji buvo Stuttgarto apylinkės valdybos ir moterų klubo narė ir pirmininkė, VLB valdybos narė, Vokietijos moterų klubų

federacijos pirmininkė. Pati būdama skaute globojo Vasario 16-osios gimnazijos skautus, remdavo Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungą ir kitas lietuviškas organizacijas, rinko labdarą bei rėmė vaikų namus ir senelių namus Lietuvoje. Nuo 1980 iki 1989 metų Lutzienė dirbo Vasario 16-osios gimnazijoje ūkvede. Be tiesioginių pareigų ji labai gražiai sutvarkė ir prižiūrėjo gimnazijos aplinką. Jos jaukiame bute ne vienas čiabuvis ir tautietis iš Lietuvos buvo širdingai priimtas ir pavaišintas. Išėjusi į pensiją ir jau sirgdama ji toliau aktyviai reiškėsi Romuvos apylinkės gyvenime. Lietuvių bendruomenė Eugenijos Lutzienės asmenyje prarado vieną iš veikliausių savo narių.

Julius GEDVILIS mirė 1999 m. balandžio 5 d., palaidotas Bessungen (prie Darmstadto) kapinėse.

Velionis gimė 1916 m. birželio 10 d. aštuonių vaikų šeimoje Barboriškių kaime, Veprių valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Aštuonerių metų tapo našlaičiu. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Į Vokietiją atvyko 1942 metais. Darbams Vokietijoje turėjo būti paimtas vedęs jo brolis, kurio vietoj išėjo Julius. Po karo įstojo į sargybos ir darbo kuopą prie amerikiečių armijos,

Kazimiera DAPKIENĖ mirė 1999 m. gegužės 29 d., palaidota Bessungen (prie Darmstadto) kapinėse.

Juozas PAŠKAUSKAS mirė Lietuvoje š.m. balandžio mėnesį.

Velionis gimė 1938 m. gegužės 8 d. Kaune. Gyveno ir dirbo iki Lietuvos nepriklausomybės Lietuvoje. Vėliau atvyko į Vokietiją, čia įsteigė įmonę ir vertėsi prekyba. Gavęs teisę ilgesnį

Vytautas STONČIUS mirė 1999 m. balandžio 2 d., palaidotas Kaiserslauterno kapinėse. Ve-

Vyskupas dr. Antanas DEKSNYS mirė gegužės 6 d. Palaidotas Bad Wörishofeno kapinėse.

Velionis gimė 1906 m. gegužės 9 d. Buteniškio kaime, Rokiškio apskrityje, tad jam dar teko išgyventi carinės priespaudos laikus, vokiečių okupaciją, Nepriklausomybės paskelbimą ir jos įgyvendinimą. 1926 m. baigęs Rokiškio gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultete. 1931 m. gegužės 30 d. išventinamas į kunigus. 1931-36 m. vikaravo Biržuose, tada išvyko tęsti studijų į Šveicarijos Fribourgą, kurias 1940 m. vainikavo daktaro laipsniu, parašydamas disertaciją apie Donauwörtho pedagogą Ludwig Auer. 1941 m. buvo pakviestas į JAV dirbti išėivių pastoracijosje. Ilgiausiai, 28 m., kaip klebonas darbavosi E. St. Louis parapijoje, kur pastatė gražią lietuviško stiliaus bažnyčią, kleboniją ir atnaujino mokyklą. 1963 m. popiežiaus Pauliaus IV buvo pakeltas į prelatus, 1969 m. ba-

kur dirbo iki pensijos. Nuo pirmų dienų jis priklausė Vokietijos lietuvių bendruomenei ir dažnai dalyvavo jos renginiuose. Buvo mielo būdo, paslaugus. Jo ir Kazimieros pastogė Darmstade daugelį metų buvo žinoma Lietuvoje: "Važiuok pas Julijų, rasi pastogę, o iš jos tada sau kur nors ir uždarbio." Velionį į paskutinę kelionę palydėjo gyvenimo draugė Kazimiera, globotieji vaikai, giminaitė iš Vilniaus ir būrelis pažįstamų.

Velionė gimė 1928 m. kovo 4 d. Lietuvoje. Į Vokietiją atvyko 1941 m. Viena išaugino šešis vaikus. Vienas sūnus prieš porą metų mirė.

laiką gyventi Vokietijoje, apsigyveno su žmona ir dukra Hüttenfelde. Prieš keletą metų jis padovanojo Vasario 16 gimnazijos valgyklai naujus lietuviškus baldus. Juozas Paškauskas buvo Romuvos apylinkės narys, kurį laiką Vasario 16 gimnazijos tėvų komiteto narys.

lionis buvo gimęs 1914 m. kovo 31 d. Lietuvoje.

landžio 12 d. paskirtas Lavello titulinis vyskupu su uždaviniu tarnauti lietuvių sielovadai Vakarų Europai. Įsikūręs Bad Wörishofene Vokietijoje, pradėjo leisti "Krivulę", uoliai lankė savo po Europą išmėtytus tautiečius, teikė Sutvirtinimo sakramentą. Jis savo nuoširdumu laimėjo jam pavestų žmonių širdis, buvo visų mylimas ir gerbiamas.

Dėl senyvo amžiaus savo prašymu 1983 m. buvo šv. Tėvo atleistas iš ganytojo pareigų, bet ir toliau aktyviai talkino sielovadoje. Prieš keletą metų velionis sunkiai susirgo. Šiek tiek atsigaęs, 1996 metais su bičiuliais dar atšventė savo 90 metų amžiaus ir 65 metų kunigystės sukaktis.

Į paskutinę poilsio vietą palydėjo Augsburgio ordinaras, vyskupai J. Preikšas ir E. Bartulis iš Lietuvos, didelis būrys kunigų ir tautiečių iš Vokietijos, JAV ir Lietuvos.

Liudas KAIRYS mirė staigiai ir netikėtai š. m. gegužės 25 d. Hüttenfelde, Vokietijoje.

Velionis gimė 1924 metais Nepriklausomoje Lietuvoje, bet savo vaikystę praleido lenkų okupuotame Vilniaus krašte. Mokėsi Vilniaus lietuvių gimnazijoje ir jau tada svajėjo apie karjerą Lietuvos kariuomenėje. Tačiau išėjo visai kitaip. Po Lietuvos okupacijos jis pakliuvo į svetimų valdžių rankas, turėjo tarnauti jiems ir Lietuvos jau nebematė. Karo pabaigoje pergyveno baisųjį Dreseno bombardavimą, kurį dažnai prisimindavo. Po karo pora metų padirbęs lietuvių darbo kuopose prie amerikiečių armijos Vokietijoje, emigravo į Ameriką. Čia jis gyveno ir dirbo per 40 metų, sukūrė lietuvišką šeimą, užaugino dvi dukras.

Amerikoje jis praleido gražiausius savo gyvenimo metus. Jis ten nebuvo vienas iš didžiųjų veikėjų, bet vienas iš tų darbščiųjų žmonių, kurie tyliai atlikdavo tuos kartais ir visai juodus, bet labai svarbius darbus, be kurių didžiosios veiklos iš viso nebūtų buvę. Jis yra paruošęs daug vertingų ir garsių parodų Čikagoje. Labai daug jis darbavosi Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, rūpinosi periodika, meniškai gražiai ir greitai rišo knygas, padėdavo kitiems rinkti ir tvarkyti archyvinę medžiagą, pats rinko knygas ir turėjo didžiulę, vertingą biblioteką, rinko pašto ženklus, ilgą laiką redagavo filatelistų žurnalą. Ir visa tai jis atlikdavo laisvu laiku, šalia savo reguliaraus darbo fabrike.

Gyvenimas taip susiklostė, kad jis negalėjo gėrėtis Čikagos ir apylinkių lietuvių veikla iki gyvenimo pabaigos. Paskutiniuosius šešis metus jis gyveno Romuvos pilaitėje. Jis čia atvyko kaip tik laiku, lyg Dievo pasiųstas. Po gaisro ir

statybų ten esančios bibliotekos ir archyvai buvo sukrauti į daugelį dėžių. Knygų ir archyvinės medžiagos vis daugėjo, ir nežinia kas būtų buvę, jei būtų neatsiradęs Liudas Kairys. Jis visiškai neskubėdamas, ramiai, neprašydamas jokios algos ar kokio nors įvertinimo, ėmėsi darbo: padėjo sudėti lentynas, išrūšiavo knygas ir archyvinę medžiagą, suskirstė, persegė, surašė visus dokumentus ir tvarkingai suskirstė periodiką. Jis padėjo ir gimnazijos bibliotekai. Mokiniai pas jį eidavo bet kuriuo laiku ir jis jiems visuomet mielai patarnaudavo, išduodavo knygas, duodavo laikraštį paskaityti ir t.t. Jis buvo labai apsiskaitęs. Skaitė ne tik knygas, bet ir dokumentus. Jis kiekvienam mokslininkui tuoj pat pateikdavo tą medžiagą, kurios ieškojo ir kuri randasi archyvuose. Taip pat jis gerai prisimindavo pavadinimus ir autorius knygų, kurių trūko, bet kurias jis turėjo namuose arba buvo matęs Tyrimo ir studijų centre.

Per tuos kelis metus jis ir čia paruošė labai vertingų parodų. Kelis kartus parodė pokario metų Vakarų Europoje lietuvių išleistas knygas ir periodiką, o dabar Europos lietuviškųjų studijų savaitei ir Chartos jubiliejui jis labai rūpestingai ruošė Vokietijoje išleistų lietuviškų plakatų ir įvairių renginių atspausdintų programų parodą, kuri atspindi pokario išėivijos kultūrinį gyvenimą. Paroda, kaip ir paruošta, ir žmonės ją galės matyti

Liudo Kairio pasiges Vokietijos LB valdyba, Romuvos apylinkės valdyba, Lietuvių kultūros institutas, Vasario 16-osios gimnazija ir visi, kurie jį pažino. Liko žmona su dukromis Žibute ir Daiva.

DĖMESIO

DĖMESIO

Vokietijos LB valdyba kviečia visus tautiečius gausiai dalyvauti Lietuvių Chartos 50-mečio minėjime š. m. liepos 17 d., 16.00 val. Hüttenfeldo Bürgerhause. (Programą ž. 5-me puslapyje).

Atkreipiame dėmesį, kad norintieji dalyvauti iškilmingame pokylyje Rennhofo pilaitės didžiojoje salėje (19.00 val.) turi iš anksto registruotis VLB valdyboje.

Litauische Volksgemeinschaft e. V.

Vokietijos LB, Lorsche Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld

Gimnazijos mokiniai
šoka Vasario 16-osios
minėjimo metu

1999 m. RENGINIAI

- 1999 m. liepos 11-18 d. .46-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė Romuvoje, Hüttenfelde
 1999 m. liepos 15-16 d. .Pasaulio LB kraštų pirmininkų suvažiavimas Romuvoje, Hüttenfelde
 1999 m. liepos 17 d.Lietuvių Chartos 50-mečio minėjimas Hüttenfelde
 1999 m. spalio 1-3 d.Lietuvių kultūros instituto metinis suvažiavimas Haus Annaberg,
Bonn-Bad Godesberge

Vokietijos LB Valdybos Informacijos

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Lorsche Str. 1, 68623 Lampertheim-Hüttenfeld,

Tel.: 06256 - 322, Fax: 06256 - 1641, E-Mail: 113240.151@compuserve.com

Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim (BLZ 670 700 10), Kto. Nr. 581 7978

Gautus rankraščius redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovauja VLB Valdybos nuomonei. Pasinaudojant Informacijų žiniomis, maloniai prašoma nurodyti šaltinį.